

AD PEILING

De hoofdredactie vraagt de lezers van deze krant en de bezoekers van AD.nl dagelijks naar hun mening. De meest opmerkelijke reacties deze week.

96% van 4116 lezers vindt geweld tegen politiemensen,

brandweerlieden en ambulancepersoneel abnormaal en vindt ook dat de dader de onkosten moet betalen.

3% ziet niets in dit door de burgemeester van Leusden geopperde idee. In die gemeente is een agent maanden uitgeschakeld nadat hij werd mishandeld.

37% van 1072 bezoekers op AD.nl kan met twee of drie

ov-chipkaarten goed vooruit. 45% vindt dit te ingewikkeld. Men heeft dan liever de strippenkaart als enig geldig betaalsysteem.

ZO GEZEGD

POLITIEK

‘De meeste Europese strijdkrachten, NAVO-strijdkrachten, zijn opgeleid voor het dal bij de Fulda (de Duitse regio waar tijdens de Koude Oorlog een Sovjetinvasie werd verwacht).’

Robert Gates, minister van Defensie van de Verenigde Staten in een interview met de LA Times.

CULTUUR

‘Ik wil bewijzen dat het anders kan, eerlijker verdeeld. Ik ga mensen zoeken die bij elkaar horen en voor niets willen werken.’

Acteur en regisseur Rutger Hauer in De Pers over het maken van zijn nieuwe film *Changing Fortunes*.

BUITENLAND

‘Ik ben een simpele loser. Ik wilde een volkslied schrijven voor gewone mensen die de metro naar hun werk nemen.’

De 52-jarige Spaanse werkloze Paulino Cubero in El Pais over zijn fel bekritiseerde nieuwe tekst voor het volkslied van zijn land.

SPORT

‘Die diepgewortelde ongelijkheid tussen mannen en vrouwen is geen traditie, maar luiheid.’

Hardlooperster Lornah Kiplagat in een interview met NRC Next over de positie van vrouwen in het geboorteland Kenia.

7 dagen in de week, **24 uur** per dag, het laatste nieuws. Kijk op **www.AD.nl**

STELLING: Volgens professor Chris Verhoef is de

Overheid wil een iPhone voor prijs tweedehands Nokia

JONATHAN MAAS

‘De overheid heeft vaak megalomane ICT-plannen. En voor het uitvoeren ervan stelt ze bijna altijd onrealistische deadlines. De implementatie van grote en complexe ICT-projecten is in de meeste gevallen 1 januari van het derde regeringsjaar. Het kabinet wil dan oogsten. Dat is sowieso al een rare datum. Het is een vrije dag en het is vlak na kerst, als iedereen met vakantie is. Maar wat vooral niet klopt is dat de politiek de deadline bepaalt in plaats van technici.

De overheid is veel te eigenwijs als het gaat om ICT-projecten. Ze denkt: wij kunnen het en wij doen het. Terwijl keer op keer wordt bewezen dat ze het niet kan. Denk maar aan het falen van P-direct, het Toeslagen-systeem voor de belastingdienst en het landelijke politie-informatiesysteem. Waaraan dat ligt? Het is een explosief mengsel van onder meer grote plannen, irreële deadlines en een eisen en wensenpakket dat gaandeweg wordt aangepast.

Kijk, als ik naar de patatboer ga en zeg ‘ik wil voor een euro patat’ bepaalt de patatboer hoeveel friet ik daarvoor krijg. Als ik tegen hem zeg dat ik een patatje-met wil, dan bepaalt hij de prijs. Maar ik kan niet zeggen: ik wil een patat-met voor een euro. En al helemaal niet: ik wil voor een euro patat met olijfmayonaise en zeezout. En dat is nu precies wat de overheid met die ov-chipkaart wel zegt.

En dan willen ze er ook nog truf-fels doorheen. Als je iets speciaals wilt, dan gaat een project langer duren. En het kost meer geld. Maar de overheid wil dingen tegen afbraakprijzen. Ze wil een iPhone voor hetzelfde geld als een tweedehands Nokia van het oudste model dat je maar kunt vinden.

Tot nu toe

- **2000** Het gesloten communicatiesysteem C2000 voor de politie en de hulpdiensten moet van start gaan. Het project loopt enorme vertraging op en de beraamde kosten voor het systeem worden overschreden.
- **2006** P-Direkt zou starten. Het systeem moet alle personeelsadministraties van het rijk bundelen. Het project faalt.
- Ook zouden de bestanden van de belastingdienst en UWV gekoppeld moeten worden, zodat bedrijven informatie over salarissen niet twee keer hoeven door te geven. Het project mislukt.
- **2007** De ov-chipkaart moet in heel het land worden ingevoerd, maar loopt vertraging op. De invoering schuift door naar 2009.
- **2008** Hackers slagen erin de ov-chipkaart te kraken. Studenten reizen gratis met een nagemaakte ov-chipkaart.

De overheid is ook eigenwijs in het bedenken van allerlei nieuwe wensen en eisen terwijl een project al wordt uitgevoerd. De Betuwelijn, weliswaar geen ICT-project, was begroot op 800 miljoen. Maar toen eiste een dorp een omweg. En toen moest er een tunnel komen. En ga zo maar door. De patatboer staat te bakken en ondertussen zeg ik: ik wil er zoete aardappelen en bakbanaan doorheen. Uiteindelijk steeg het bedrag voor de Betuwelijn tot 4,5 miljard euro. En zo gaat het ook met ICT-projecten.

Niemand heeft mij de toegevoegde waarde van die ov-chipkaart duidelijk kunnen maken. Wat is er mis met onze strippen- en treinkaarten? Wat is het probleem dat de ov-chipkaart gaat oplossen, wat rechtvaardigt deze investering? Wordt het met de ov-chipkaart soms veiliger in de trein? Wordt er minder zwart ge-

reden? Wat is het hele idee erachter? Ik heb geen idee. De overheid kiest voor een heel dure oplossing terwijl niemand snapt wat het probleem is. Ik zou de overheid willen adviseren eerst twee keer na te denken over een idee. De overheid heeft grootse ambities en de leveranciers en bedrijven die de ICT-projecten moeten uitvoeren gaan daarin mee, want er zijn enorme budgetten mee gemoeid. Het zou zomaar kunnen dat de nadelen groter zijn dan de voordelen die de overheid bedacht heeft. Wat die ook mogen zijn.

Nu zegt reizigersvereniging Rover: laten we maar weer teruggaan naar de strippenkaart. Waar heb ik dat eerder gehoord? Met de stemcomputer. Ook zo’n project waar ik nooit iets van heb begrepen. Dat project faalde ook en nu gaan we weer terug naar het rode potlood. Er wordt vaak gedigitaliseerd om onduidelijke redenen.

Maar goed, ik ben een positief mens. Ik ga ervan uit dat de overheid niet drie miljard aan belastinggeld investeert in een project dat nergens op slaat. Er zullen wel voordelen aan die kaart zitten, die slecht worden gecommuniceerd. Maar ik heb de indruk dat de overheid steeds meer lijkt op een rijdende trein waarin geen heroriëntatie meer mogelijk is. Die ov-chipkaart kost drie keer het bedrag dat oorspronkelijk was geraamd. Als ik een huis laat bouwen voor een ton en de architect meldt halverwege de bouw dat het drie keer zoveel gaat kosten, dan trek ik toch aan de bel. De overheid doet dat kennelijk niet. Als een commercieel bedrijf drie keer zoveel geld moet opheffen dan oorspronkelijk de bedoeling was, dan gaat het failliet. Maar de overheid kan zich het blijikbaar permitteren en komt ermee weg. Ik vrees dat dit te maken heeft met de tucht van de markt.

Een project hoort te beginnen met een solide businessplan, met daarin goed onderbouwd waarom

je een bepaalde oplossing wilt, wat het kost en wat aanvaardbare risico’s zijn bij uitvoering van het project. In het geval van de ov-chipkaart had de overheid zich af moeten vragen wat het gewenste beveiligingsniveau van die kaart moest zijn. Kennelijk vindt ze die veiligheid belangrijk, gezien alle heibel erover deze week. Maar hoe veilig is een strippenkaart? Is die ook niet gemakkelijk te kopiëren? Weet je, mis-schien valt de schade met het kraken van de ov-chipkaart best mee. Wellicht zijn de voordelen van de kaart zo groot dat je de fraude voor lief neemt. Daarover kun je tevoren nadenken, maar dat heeft de overheid volgens mij niet gedaan. De voordelen van die kaart zijn mij en het grote publiek zelfs nog onbekend.

Er is een schromelijk gebrek aan professionaliteit in de ICT-wereld. Slechts een zeer klein gedeelte van de mensen die de ICT-projecten nu uitvoert, is afgestudeerd in de informatica. Dat gaat toch nergens over! Als ik naar de huisarts ga, weet ik dat die is afgestudeerd in de geneeskunde. Eigenlijk zou de overheid alleen maar moeten werken met geaccrediteerde ICT’ers en niet met autodidacten. Er moet ook meer geld worden geïnvesteerd in softwareonderzoek en universiteiten moeten mensen beter scholen in het managen en uitvoeren van grote ICT-projecten. Het wordt tijd dat de overheid eens over dát soort zaken gaat nadenken.”

Chris Verhoef is hoogleraar ICT-management aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

MEER WETEN?

Voor meer informatie over de ov-chipkaart: www.cs.vu.nl/~x/knipselkrant.html www.translink.nl www.ov-chipkaart.nl www.rekenkamer.nl (voor het rapport over P-direct)

76% van 2532 mensen vindt dat de Olympische

Spelen een uitstekende aanleiding zijn voor een open dialoog over de mensenrechten in China.

5% is het daar niet mee eens en zou het liefst de Spelen in China boycotten. Zij volgen de oproep van Erik van Muiswinkel, die het liefst deze zomer geen enkele sporter naar China ziet vertrekken.

91% van 3534 stemmers op de website is voor compensatie van de daling van koopkracht.

8% is tegen. Deze groep gelooft, net als onze premier en vice-premier, in economische groei.

regering te eigenwijs bij keuze ICT-systemen

Hoogleraar ICT-management Chris Verhoef: ‘Misschien zijn de voordelen van de ov-kaart zo groot dat je de nadelen voor lief neemt. Daarover kun je van tevoren nadenken. Dat deed de overheid niet.’ FOTO M. OKHUIZEN

Andere meningen

‘Elke ov-chipcard heeft een unieke sleutel’

Staatssecretaris **Tineke Huizinga** van Verkeer schrijft deze week in een brief aan de Tweede Kamer dat zij van Translink Systems (TLS) verwacht ‘dat zij tegemoetkomt aan de wensen van de reiziger op het gebied van betrouwbaarheid en veiligheid van de ov-chipkaart’. TLS is het bedrijf dat de ov-chipkaart voor Nederland ontwikkelde. ‘Of TLS de techniek nog bruikbaar acht, moet blijken uit hun reactie op het onderzoek,’ schrijft

Huizinga. ‘Het is te prematuur om over extra kosten te praten. Garantie voor een honderd procent veilig systeem bestaat niet.’ **Arno Bonte**, raadslid GroenLinks in Rotterdam, vindt dat de overheid niet kritisch heeft gekeken naar de technologie voor ov-chipkaart. Ook niet naar de uitvoeringsorganisatie. Volgens Translink-directeur **Jeroen Kok** is de ov-chipkaart op dit moment wel veilig. „Elke kaart heeft een unieke sleutel. Het kraken

van één exemplaar betekent niet dat alle kaarten zijn gekraakt.” **Paul Schuyt**, chief executive Logica CMG Nederland, een van de bedrijven die project *P-direct* mocht uitvoeren, ziet geen verschil tussen overheid en bedrijfsleven waar het gaat om falen van ICT-projecten. „Alleen bij de overheid wordt het breed uitgemeten omdat er belastinggeld mee gemoeid is. In het bedrijfsleven en bij de overheid gaat er ook heel veel goed.”

Uw mening op AD.nl

De invoering van het elektronische betaalsysteem voor het openbaar vervoer loopt stroef en dat roept vragen op over de politieke sturing van complexe projecten. 550 bezoekers op AD.nl reageerden op de stelling: Overheid is te eigenwijs bij keuze van ICT-systemen.

EENS 91%

Deze systemen werken al in zoveel landen. Waarom moet het altijd zoveel extra pijn en moeite kosten in Nederland? Ov-chipkaart, rekeningrijden, hsl, Randstadrail - om maar een paar voorbeelden te noemen.

Rene Martin.

Ik heb de ov-‘shit’kaart sinds het begin in gebruik en ik heb me verbaasd over de problemen die erdoor ontstaan en niet opgelost worden. Alle gebruikers klagen erover, maar de RET blijft maar volhouden. Wat moet er toch gebeuren om dit te stoppen?

Kennet, Voorne-Putten.

Eindelijk een wijs besluit om eerst de privacy van de reiziger te beschermen. Het veilig maken van de chipkaart zal nog eens onder de loep moeten worden gehouden. Snapt de maker niet dat de beveiligingscode te kort is? En snappen de reizigers nog niet dat je reisschema in kaart wordt gebracht? Dat leidt ertoe dat je in de toekomst moet gaan verantwoorden waarom je op die en die dag het openbaar vervoer nam.

Richard Dix, Bussum.

Het is wachten totdat een heldere geest tot de conclusie komt: wanneer we dit systeem, of willekeurig welk ander digitaal systeem introduceren, het zal ALTIJD worden gehackt. Belachelijk om in te zetten op een ‘onfeilbaar’ systeem. Gewoon, net als met het stemmen, lekker analoog. Lekker stempelen...

Max, Den Haag.

De overheid doet een aankondiging van een ‘onfeilbaar’ systeem, bedacht door slimmerikken. Andere slimmerikken zijn er uiteraard ook en die weten de boel weer te kraken. Digitaliseren is erg handig, mits alles werkt en als men er op vertrouwt dat iedereen eerlijk is.

Sergey van Daalen, Utrecht.

DE WEEK DIE WAS

volgens het lezerspanel

Nieuws van de week

Groot ‘mea culpa’ is op zijn plaats

Dat is lekker zeg: je loopt al jaren blind achter Amerikanen aan, je zendt troepen keer op keer uit voor ‘opbouwmissies’, je verliest mannen in de strijd, en dan beweert de Amerikaanse minister van Defensie Robert Gates doodleuk dat je er geen hout van kunt, dat je er niets van terecht brengt. Het is naar mijn mening geen reden om je dan maar terug te trekken, maar wel een reden om zeker niet akkoord te gaan met het standaardverhaal van de zogenaamde verkeerde interpretatie tijdens een interview.

Een groot ‘mea culpa’ van die cowboy is zeker op zijn plaats. **Rob de Kok, Schipluiden.**

Persoon van de week

Geert Wilders

Meneer Wilders is de belangrijkste persoon van de week en hij heeft bovendien gelijk. Ik vind het verwerpelijk dat je wereldwijd voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen voor het in première gaan van een film. Aan de andere kant... als de te verwachten reactie niet net zo absurd zou zijn geweest, dan had Wilders geen reden gehad om die film te maken. Voordat we ons nu weer allerlei verschrikke-

lijke dingen op onze hals halen: meneer Wilders, u heeft uw punt gemaakt! **Henk Frigge, Schiedam.**

Mijn nieuws

Het einde van een ‘epidemie’

Voor mij was het belangrijkste nieuws dat familieleden weer op bezoek mochten bij de bewoners van (psycho-geriatrische) verpleeghuizen. Dat was enkele weken ‘verboden’ vanwege een soort epidemie door het zogeheten Norovirus. Diarree en braken komt voor in zeer vele instellingen deze winter, althans volgens deskundigen. Voor de alleroudsten is dit gevaarlijk. Ook personeelsleden werden ziek. Collega’s moesten (nog) een stapje harder lopen. Compliment voor deze mensen, ze verdienen dat zeker! **Kees Cornelisse, Rotterdam.**